

ДОГОВОР

ПОМЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА КИНА

И

ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ

Владата на Република Кина и Владата на Република Македонија, во наглаголниот текст "Страни";

Со желба да создадат поволни услови за поголема економска соработка и инвестиции врз основа на принципите на еднаквост и взаемен интерес; и

Имајќи предвид дека поттикнувањето и заемната заштита на инвестициите ќе води кон поттикнување на индивидуалната деловна иницијатива и ќе го зголеми просперитетот на двете држави;

Се согласија на следново:

ЧЛЕН 1 Дефиниции

Во смисла на овој договор:

(а) "инвестиција" означува секаков вид на средства и особено, иако не исклучиво, вклучува:

(i) движен и недвижен имот, како и други стварни права;

(ii) акции, удели и обврзници во компанија и каква и да било друга форма на вложување во компанија;

(iii) побарувања во пари или некој друг вид на побарувања според договор кој има економска вредност;

(iv) интелектуални права на сопственост, вклучувајќи особено, но не и исклучиво: трговски жигови, патенти, патенти за нов дизајн, авторски права, деловни тајни, интегрални кола и други права кои произлегуваат од интелектуална активност во полето на индустријата, науката, литературата или уметноста, како и трговски називи и good will, во согласност со законите и прописите на секоја Страна.

(v) права или дозволи доделени со закон или според договор, вклучувајќи концесии за истражување, за одгледување, за екстракција или за искористување на природни ресурси;

Наведениот термин "инвестиција" ќе се однесува на оние инвестиции кои се одобрени на териториите на Страните во согласност со релевантните закони, прописи и административна пракса. Каква и да било промена на формата во која биле инвестирани средствата нема да влијае на нивниот карактер како инвестиција.

(б) "приходи" означува износи добиени од инвестиција и особено, иако не исклучиво, вклучува: профит, камата, капитални добивки, дивиденди, надоместоци за права од интелектуална сопственост и провизии;

(в) "инвеститор" означува секое физичко лице кое е државјанин на која и да било Страна или правно лице како што е корпорација, фирма или асоцијациони инкорпорирани или основани според важечкиот закон на некоја од Страните

г) "територија" означува:

(i) за Република Кина: територијата, вклучувајќи го територијалното море и сите поморски површини под територијалното море, над кои, Република Кина, може да остварува суверени права или јурисдикција во согласност со релевантните меѓународни и национални закони

(ii) за Република Македонија: територијата, вклучувајќи го копното, водата и воздушниот простор, над кои, Република Македонија остварува суверени права и јурисдикција, во согласност со меѓународното право;

ЧЛЕН 2

Поттикнување и одобрување на инвестиции

(1) Секоја Страна, во согласност со своите закони и прописи со кои се регулираат странските инвестиции, на својата територија, ќе ги поттикнува инвестициите на инвеститорите од другата Страна и согласно со нејзиното законско овластување ќе ги одобрува таквите инвестиции.

(2) Секоја Страна ќе ги одобри, во согласност со нејзините закони и прописи, потребните дозволи во врска со таквите инвестиции и во врска со имплементацијата на лиценцните договори и договорите за техничка, комерцијална или административна помош.

ЧЛЕН 3

Третман на инвестиции

(1) На инвестициите и приходите на инвеститорите од некоја од Страните, во текот на целото време, ќе им биде доделен праведен и еднаков третман и ќе уживаат целосна заштита на територијата на другата Страна. Ниту една Страна нема на каков и да било начин да го попречи, преку усвојување на неразумни или дискриминаторни мерки, управувањето, одржувањето, користењето, уживањето или располагањето со инвестициите на инвеститорите на другата Страна, извршени на нејзината територија.

(2) Секоја страна на својата територија ќе им додели на инвестициите на инвеститорите од другата Страна третман не помалку поволен од оној што го доделува на инвестициите на сопствените инвеститори или на инвестициите на инвеститори од трета земја, во зависност кој е поволен.

(3) Одредбите од став (2) нема да се подразбираат на начин да ја обврзуваат едната Страна да додели на инвеститори на другата Страна погодности во третманот, предности или привилегија, кои резултираат од:

(а) каква и да било постојна или идна царинска унија, слободна трговска зона, заеднички пазар, каков и да било сличен меѓународен договор или привремен договор кој ќе доведе до ваква царинска унија, слободна трговска зона, или заеднички пазар, на кои некоја од Страните е или може да стане членка, или

(б) каков и да било меѓународен договор или аранжман кој во целост или делумно се однесува на оданочување или домашно законодавство кое целосно или делумно се однесува на оданочување.

ЧЛЕН 4 Надомест на загуби

На инвеститорите на едната Страна, чии што инвестиции на територијата на другата Страна ќе претрпат загуби, како последица од војна или друг оружен конфликт, револуција, револт, востание, немир, вонредна состојба или друг сличен настан, последната Страна ќе им додели, во однос на поврат, оштета, компензација или друг надомест, не помалку поволен третман од оној кој таа го доделува на сопствени инвеститори или на инвеститори на некоја трета држава, во зависност кој е поповолен

ЧЛЕН 5 Експропријација

(1) Инвестициите на инвеститорите од која и да е Страна, нема да бидат национализирани, експроприрани или подложени на мерки кои имаат ефекти еднакви на национализација или експропријација (во натамошниот текст "експропријација") на територијата на другата Страна, освен заради јавен интерес. Експропријацијата ќе се врши со примена на соодветна законска постапка, на недискриминаторска основа и со навремена, соодветна и ефективна компензација. Таквата компензација ќе одговара на пазарната вредност на експроприраната инвестиција непосредно пред експропријацијата или пред претстојната експропријација да стане општо познат факт, во зависност што се случило порано, вклучувајќи камата пресметана врз ЛИБОР основа на годишно ниво до датумот на исплатата и ќе се изврши без одложување и ќе биде ефективно реализирана.

(2) Засегнатиот инвеститор ќе има право, според законот на Страната која ја врши експропријацијата, на соодветна проверка на неговниот случај и на проценката на неговата инвестиција во согласност со принципите наведени во овој член, од страна на судски или друг самостоен орган на Страната која ја врши експропријацијата, во согласност со нејзините законски процедури.

ЧЛЕН 6 Трансфер на инвестиции и приноси од инвестиции

(1) Секоја Страна, на чија територија инвестирале инвеститори на другата Страна, ќе им гарантира на истите слободен трансфер на плаќањата кои се во врска со нивните инвестиции, а особено на:

- (а) капиталот и дополнителните средства неопходни за одржување и зголемување на инвестицијата;
- (б) приходи, профит, камати, дивиденди и други тековни приходи;
- (в) средства за отплата на заеми вклучувајќи и камата, кои регуларно се договорени и документирани и кои директно се поврзани со инвестицијата;
- (г) надоместоци за права од интелектуална сопственост и провизии;
- (д) приходи од потполна или делумна продажба или ликвидација на инвестицијата;
- (е) компензациите од членовите 4 и 5;
- (е) заработките на државјаните на едната Страна на кои им е дозволено да работат на територијата на другата Страна во врска со инвестицијата

(2) Трансферот ќе биде извршен без задоцнување, во слободно конвертибилна валута, со примена на девизниот курс на денот на трансферот, во согласност со правните процедури на Страната на чија територија е извршена инвестицијата, под услов инвеститорот да ги подмирал своите финансиски обврски спрема оваа Страна.

ЧЛЕН 7

Решавање на спорови меѓу инвеститор и Страна

(1) Споровите меѓу инвеститор од која и да е Страна и другата Страна, во врска со обврските на Страната кои произлегуваат од овој договор, а се однесуваат на инвестицијата на инвеститорот, и кои не се пријателски разрешени, по истекот на периодот од три месеци од писменото известување за настанатиот спор, ќе бидат поднесени до меѓународна арбитража, доколку засегнатиот инвеститор така одлучи.

(2) Кога спорот е понесен до меѓународна арбитража, инвеститорот и Страната кои се засегнати во спорот можат да се договорат да го поднесат спорот за решавање до:

(а) Меѓународниот арбитражен суд при Меѓународната трговска комора во согласност со Правилата за арбитража; или

(б) меѓународен арбитер или ad hoc арбитражен суд кој ќе биде назначен со посебен договор или формиран според Правилата за арбитража на Комисијата за меѓународно трговско право при Обединетите нации.

Доколку по период од три месеци од писменото известување за спорот не постои договор за една од гореспоменатите алтернативни процедури, спорот, по писмено барање од засегнатиот инвеститор, ќе биде поднесен за арбитража до Меѓународниот арбитражен суд при Меѓународната трговска комора. Страните на спорот можат да се договорат писмено да ги изменат арбитражните правила. Пресудата ќе биде конечна и обврзувачка за страните од спорот. Секоја од Страните се обврзува да ги спроведе пресудите.

(3) Арбитражната пресуда ќе се донесе врз основа на одредбите на овој договор, националното законодавство на Страната на чија територија е извршена инвестицијата и на правилата и општо прифатените начела на меѓународното право.

ЧЛЕН 8

Спорови меѓу Страните

(1) Споровите меѓу Страните во врска со толкувањето или примената на овој договор, доколку е можно, ќе се решаваат пријателски преку консултации.

(2) Доколку спорот меѓу Страните не може да се реши на овој начин во рок од шест месеци, на барање на која и да е од Страните, тој ќе биде доставен до арбитражен суд.

(3) Арбитражниот суд ќе биде формиран за секој поединечен случај на следниот начин. Во рок од два месеци од добивањето на барањето за арбитража, секоја од Страните ќе назначи еден член на судот. Тие два члена, тогаш, ќе изберат државјанин од трета држава, кој со одобрување од Страните ќе биде назначен за претседавач на судот. Претседавачот ќе биде назначен во рок од два месеци од датата на назначување на другите два члена.

(4) Доколку во роковите кои се наведени во ставот (3) од овој член, не се направени неопходните назначувања, секоја од Страните, во отсуство на договор, може да го покани претседавачот на Меѓународниот арбитражен суд при Меѓународната трговска комора да ги направи неопходните назначувања. Ако претседавачот е државјанин на која и да е од Страните или ако на друг начин е спречен во извршувањето на наведената функција, потпретседавачот ќе биде поканет да ги направи неопходните назначувања. Ако потпретседавачот е државјанин на која и да е од Страните или и тој е спречен да ја врши наведената функција, членот од Меѓународниот арбитражен суд при Меѓународната трговска комора кој е следен по функција и не е државјанин на која и да е од Страните ќе биде поканет да ги изврши неопходните назначувања.

(5) Арбитражниот суд ќе носи одлуки со мнозинство гласови. Секоја од Страните ќе ги сноси трошоците за својот член на судот и за своето застапување во арбитражните процедури; трошоците за претседавачот и другите трошоци ќе ги снесат во еднакви делови двете Страни. Сепак, судот може во својата одлука да наведе дека поголем дел од овие трошоци ќе ги сноси едната од Страните. Судот ја определува својата постапка.

(6) Пресудата на арбитражниот суд ќе биде конечна и обврзувачка за Страните.

ЧЛЕН 9 Суброгација

(1) Ако една од Страните или нејзина овластена агенција врши плаќање на својот инвеститор по основ на гаранција што ја дала во врска со некоја инвестиција на територијата на другата Страна, последноспоменатата Страна ќе го признае преносот на сите права и побарувања на исплатениот инвеститор во корист на претходноспоменатата Страна, и ќе го признае правото на оваа Страна или на нејзина овластена агенција да ги остварува таквите права или побарувања по пат на суброгација, до иста мера како и оригиналниот инвеститор. Оваа одредба нема да значи скратување на правото на Владата на чија територија е извршена инвестицијата да бара од инвеститорот исполнување на неговите обврски.

(2) Во случај на суброгација од став 1 на овој член, инвеститорот не е овластен за подигање тужба, ако за тоа посебно не го овласти Страната или нејзина овластена агенција.

ЧЛЕН 10 Примена на други правила

(1) Ако домашното право на која и да е од Страните или постојните или идни обврски според меѓународното право, покрај одредбите од овој договор, содржат општи или посебни одредби кои за инвестициите и приносите на инвеститорите на другата Страна одредуваат примена на поповолни услови, ќе се применуваат поповолните одредби.

(2) Секоја од Страните ќе ја исполни секоја обврска што ќе ја преземе во однос на инвестициите на инвеститорите од другата Страна.

Овој договор ќе се применува на сите инвестиции, без оглед дали се направени пред или после датата на влегување во сила на овој договор, но нема да се применува за кој и да е спор кој настанал пред неговото влегување во сила.

ЧЛЕН 12 Размена на информации

На барање на едната Страна, другата Страна ќе и ги обезбеди потребните информации за законите, прописите, административната пракса или политиките чија примена влијае на инвестициите на кои се однесува овој договор

ЧЛЕН 13 Завршни одредби

(1) Овој Договор ќе стапи во сила со денот на потпишувањето:
Секоја Договорна страна ќе ја извести другата, преку дипломатски канали, дека потребната процедура, согласно домашното законодавство, е завршена

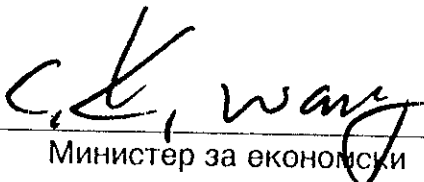
(2) Овој договор ќе остане на сила во период од десет години. Потоа, тој ќе продолжи да биде во сила до истекот на дванаесет месеци од датата на која некоја од страните дала писмено известување до другата Страна за прекинување на Договорот.

(3) Во однос на инвестициите кои се направени пред датата кога известувањето за прекинување на Договорот станува ефективно, одредбите од членовите од 1 до 12 ќе останат на сила во понатамошен период од дваесет години од тој ден.

КАКО ПОТВРДА НА ОВА, долупотпишаните, целосно овластени за тоа, го потпишаа овој договор.

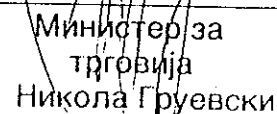
Потпишан во -----, на ден-----1999 година, на кинески, македонски и на англиски јазик, при што секој од текстовите е подеднакво автентичен. Во случај на несогласување при толкувањето, меродавен е англискиот текст.

За Владата на Република
Кина

Министер за економски
прашања
Ванг Чи Канг

За Владата на Република
Македонија

Министер за
трговија
Никола Груевски